

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс за заемане на академичната длъжност **ДОЦЕНТ**
по камерна музика, специалност „пиано”
в професионална направление 8.3. Музикално и танцово изкуство
за нуждите на Катедрата „Камерна музика и съпровод”,
съгласно обявата в ДВ, бр. 108/29.12.2018 г.
с кандидат гл. ас. д-р **ЛИЛИЯ ГЕОРГИЕВА КОСТОВА**
Рецензент: Проф. д-р Сава Димитров

В обявения в ДВ, бр. 108/29.12.2018 г. от НМА конкурс за доцент по камерна музика, специалност „пиано”, по направление 8.3. Музикално и танцово изкуство има само един кандидат – гл. ас. д-р Лилия Георгиева Костова. Тя е родена през 1981 г., завършила е висшето си образование в НМА „Проф. Панчо Владигеров” с магистърска степен по пиано през 2006 г. От същата година работи в НМА. През 2010 г. защитава дисертация на тема „Интерпретационни подходи и анализи за разрешаване на проблема „традиция-новаторство” в избрани творби за клавирно дуо от съвременни български автори”. Била е на специализация в ISA – Международна лятна академия „Прага – Виена – Будапеща“, както и на Лятна академия „Русалка” през 2001 и 2002 г. Носителка е на български и международни награди.

До момента на обявяване на конкурса д-р Л. Костова има издадени 2 научни монографии и 5 статии, от които 3 са във връзка с дисертационния ѝ труд, има изнесени и 2 доклада на научни форуми. Като изпълнителка има участие в различни камерни състави в 20 концерта в България и в чужбина. Представя се и като солист на Симфоничния оркестър на БНР. Участва 4 пъти в журита на конкурси. Има направени и излъчени аудио и видеозаписи в БНТ, БНР и други медии.

В приложение към документацията е включена необходимата справка за приносите в научната и творческата продукция, както и резюмета на трудовете и сценичните изяви, които кандидатката представя за конкурса. Цялата ѝ продукция е представена в два големи дяла, като при първия има обособени отделни групи, за да проличи нейната разнообразна дейност. (Представянето е съобразено с изискванията към кандидатите, участващи в конкурса за научно направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.)

Първият дял, наречен **ХУДОЖЕСТВЕНОТВОРЧЕСКА И НАУЧНА ДЕЙНОСТ**, обхваща три групи. Първата група (В.) включва монографията „Творби за клавирно дуо от композиторите Александър Йосифов, Георги Костов и Виктор Чучков”, посочена от кандидатката за неин хабилитационен труд, както и концерт на клавирно трио, тематичен

концерт и камерен концерт, обединени под темата „Водеща творческа изява в областта на изкуствата”. Във втората група (Г.) е включена монографията „Традиция и новаторство в избрани творби за клавирно дуо от съвременни български композитори”, определена като публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен “доктор”, както и участието на кандидатката в Юбилеен концерт, посветен на композитора Георги Костов с изпълнение на световната премиера на Концертино за пиано и оркестър от Георги Костов, посветено на изпълнителката, както и участие в Авторски концерт на проф. Георги Костов по случай 50 години творческа дейност, представени като „Водещи творчески изяви в областта на изкуствата, които не са основен хабилитационен труд”. Като Поддържащи творчески изяви или участия в колективен продукт в областта на изкуствата се причислени участия в Концерта на преподаватели и студенти от Катедрата по камерна музика и съпровод към НМА, Концерта „Три поколения”, два камерни концерта от програмата Нова българска музика, и камерен концерт в СБК.

В.

Естествено е, че специално внимание заслужава определяната като хабилитационен труд монография „Творби за клавирно дуо от композиторите Александър Йосифов, Георги Костов и Виктор Чучков”. Тя е създадена след като кандидатката 12 години преподава камерна музика в НМА и много добре познава спецификата на работата в тази област. Много полезно е, че в изследването са включени обяснения от самите представени автори, което съществено подпомага специфичната работа върху техните произведения. Към това се добавят описаните принципи за преодоляването на някои затруднения при интерпретация на творбите им, които практически са проверени от кандидатката като инструменталист в ансамбъл „клавирно дуо” и преподавател по камерна музика. Затова може да се приеме твърдението, изказано в справката за приносите на д-р Л. Костова, че аргументираните изводи в изследването са резултат от аналитично-структурния и изпълнителски прочит на разглежданите произведения, както и от съвместната работа с авторите им при изясняването на художествената идея и стилистика.

Безспорно приносен характер има Концертът на клавирно трио цигулка, виолончело и пиано с участието на д-р Л. Костова от 2018 г., включващ наред с Клавирно трио от Л. ван Бетовен и Клавирно трио от Г. Свиридов, което се изпълнява за пръв път в България и така допринася за представяне на инструменталното творчество на композитора. За концертът има положителна рецензия от О. Константинов. За разлика от

този концерт Тематичният концерт с участие на глас, флейта и пиано от 2017 г. е с изключително разнообразна и сложна за интерпретация концертна програма дава възможност на кандидатката да се прояви не само като изпълнителка, но и като автор на транскрипция и транспонирането на песен с оригинално съчетаване във вокално-инструментална формация на мецосопран, флейта, който се доближава до женския сопранов глас и пиано, както и на транскрипция на песен, написана за сопран и оркестър. За концерта има записи и отзив във в. „Стандарт” и в сайта на посланика на РБългария в Москва. Камерният концерт на сонатно дуо Иван Кръстев и Лилия Костова от 2011 г. респектира със сложната програма, включваща и чужди, и български композитори. Спецификата на произведенията и стиловете особености на отделните автори са наложили на изпълнителите да проявят умение за представяне на характерния стил на всеки един от тях и на всяка музикална идея в изпълняваните композиции. Изпълнението на творбите е показателно за широката амплитуда от инструментални възможности, познания в областта на камерното музициране и пресъздаване на различни емоционални състояния на интерпретаторите.

Г.

Втората монография „Традиция и новаторство в избрани творби за клавирно дуо от съвременни български композитори” стъпва на основата на защитения дисертационен труд на кандидатката за присъждане на образователна и научна степен “доктор” и носи същото заглавие. Доколкото дисертационния труд, разглеждащ творби от Атанас Атанасов, Красимир Тасков и Йовчо Крушев, е получил своята оценка, не е необходимо да бъде разглеждат в тази рецензия, макар че кандидатката подробно е описала приносите си в това свое изследване.

За сметка на това тук трябва да бъде посочено участието на кандидатката в Юбилеен концерт, посветен на композитора Георги Костов 2016 г. с изпълнение на световната премиера на Концертино за пиано и оркестър от Георги Костов, посветено на изпълнителката. При тази изява кандидатката си дава сметка, че тя е престижна за нея и показателна за професионализма ѝ, нейния талант и интерпретаторски умения, за да проличи безспорната художествена стойност на творбата. Изпълнението ѝ е отбелязано от Б. Арнаудова в сп. „Музикални хоризонти”. Кандидатката участва и в Авторски концерт на проф. Георги Костов от 2014 г. по случай 50 години творческа дейност като солов изпълнител, в световна премиера на творба за тромбон и пиано и в творби със сопран. Самата кандидатка особено цени представянето на творбата за тромбон и пиано поради нелеките интерпретационни проблеми. Рецензии за концерта има във в. „Телеграф” и два сайта.

Във втория дял от продукцията на д-р Л. Костова, наречен ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ, тя представя успехите на свои студенти, както и получената диплома за педагогически постижения от международен фестивал за камерна музика. Тук е посочено и участието ѝ в четири журита на конкурси за камерна музика, както и участието ѝ в проект на Софийската филхармония със студенти по камерна музика и в проекти на Министерството на културата под патронажа на ректора на НМА „Проф. Панчо Владигеров” и кмета на Община Своге за два международни конкурса за камерна музика.

Отделно в подготвената справка е представена звукозаписната дейност на кандидатката, от която тя особено изтъква записа на изпълнението ѝ като солист на Симфоничния оркестър на БНР, както и участието ѝ в дуо с тромбон в запис също за БНР, но и участието в същото дуо в запис за БНТ. При това е посочена и оценката, дадена за някои от тези записи.

В справката е обособена още веднъж научната дейност на кандидатката, като се посочва участието ѝ в подготовката на проект за издаване на „Три пиеси за тромбон и пиано” от Г. Костов, както и две публикации в Алманаха на НМА и в сп. Музикални хоризонти.

Специално държа да отбележа начина, по който кандидатката д-р Л. Костова е представила приносите в трудовете си, защото тук съвсем ясно и точно се очертава нейната собствена оценка на продукцията ѝ и се изтъкват изчерпателно качествата на проявите и публикациите ѝ.

Всички изложени факти показват, че като зрял специалист с натрупан опит д-р Л. Костова предлага в своите публикации задълбочени изводи и обобщения по много въпроси и има свой съществен принос с проучванията си в областта на камерната музика и преподаването ѝ. Общо от прегледа на цялата ѝ продукция прави впечатление, че дори и когато в текстовете си насочва вниманието си към конкретни проблеми, тя винаги достига до ценни обобщения. За мене е особено показателно, че през цялото си развитие д-р Л. Костова съвсем целенасочено се движи в една посока, като интересът ѝ остава постоянен, за да бъде увенчан с все по-задълбочени публикации, резултатите от които безспорно намират своето приложение в нейната творческа и преподавателска дейност.

Според Закона за развитие на академичния състав в РБългария кандидатът за академичната длъжност *доцент* трябва да е представил публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания. Това означава, че кандидатът трябва да е представил за оценка онова, което се нарича *хабилитационен труд*. С

предложената си монография и другите публикации кандидатката гл. ас. д-р Л. Костова отговаря на това условие.

Изискване на Закона е кандидатът да представи и други оригинални научноизследователски трудове и разработки, които се оценяват като съвкупност. Всички останали представени публикации на д-р Л. Костова (общо 5 на брой) отговарят на това изискване и със своя обем и качества, според мен, дори превишават онова, което предвижда законодателят.

Внимателният преглед на публикациите на кандидатката ще покаже безспорно, че в някои по-ранни от тях тя проявява известна предпазливост при формулиране на собственото си мнение по разглежданите въпроси. Това е естествено, като се има предвид, че статиите отразяват развитието ѝ като изследовател в продължение на близо десет години. Положителните резултати от всичките изследвания на кандидатката обаче са много съществени. Положителни са и всички оценки, което получава за артистичните си изяви.

Затова въз основа на всички изложени факти аз напълно убедено смятам, че гл. ас. д-р Лилия Георгиева Костова може да заеме академичната длъжност *доцент* в професионалното направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.

8 април 2019 г.

проф. д-р. Сава Димитров

6,3 стандартни страници